

MILLIY TIKLANISH

Узбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси
УзМТДП — www.mt.uz 1995 йил 10 июндан чиқа бошлаган

№ 29 (1027) 2019 йил
24 июль, чоршанба

"ТОПГАНИМДАН ЙЎҚОТГАНЛАРИМ КЎП БЎЛДИ"

депутат номзадидини
нега навбатдаги
сайловга қўйишни
истамаяпти?

4-саҳифа

ПАРТИЯ САЙЛОВОЛДИ ПЛАТФОРМАСИ БУГУНГИ ДАВР ШИДДАТИ ВА ТАЛАБИГА МОС ЭМАС

уни тубдан
янгилаш
зарурати
мавжуд

2-саҳифа

ҚОНУН МУСТАҲКАМЛАНДИ, ФАҚАТ ИЖРО ЭТИЛСА БАС

3-саҳифа

ТАРБИЯ ФАРИШТАЛАРИ

биз уларни асраб-авайлайлик

Нафақат сўзида, балки тарбиянинг ўзида илоҳийлик бор. Чуқур ва теран ҳақиқат бор бу сўзда. Тарбия сўзи тилга олиниши билан дарҳол хушёр тортамыз, ўз-ўзидан масъулият пайдо бўлади. Руҳимизда, тафаккуримизда маънавий уйғониш юз беради.

Бугун мамлакатимизда барча соҳада содир бўлаётган шиддатли ўзгаришлар даврида тарбиянинг ўрни, вазифаси қаерда? Тарбияли одамлардан кўра, тарбиясизларга кўпроқ дуч келмаяпмизми? Тарбиясизлик акс этган хунук воқеа-ҳодисалардан ранжимаяпмизми? Аждодларимиз, ота-боболаримиздан мерос урф-одатларимизга, миллий тарбиямизга путур етмаяпми?.. Сўнги пайтларда бундай оғир саволларнинг кўпайиб бораётгани ташвишли, албатта.

12-с

"ХУРМАЧА ТАВСИЯЛАР"

томорқага буйруқ
бериб бўладими?

...Бу воқеа Китоб-Шаҳрисабз йўлида бўлган. Пойтахтдан келган нуфузли идора раҳбари йўлбўйи ҳадеб юзига фотиҳа тортаверган. Аввал "дуо қилаётгандир" деган ўйда бепарво қараган маҳаллий масъулларнинг бориб-бориб ҳайронлиги ортган. Охири юрак ютиб, Бирови бунинг сабабини сўрашга жазм этган. "Э, бу ерда қабристонлар кўп экан, шунга фотиҳа қиляпман", жавоб берган у. Масъуллар эса гап нимадалигини тушуниб, кулгидан ўзларини зўрға тийиб туришган (ва кейин воқеа лаффага айланиб кетган).

4-с

ПАРТИЯ САЙЛОВОЛДИ ПЛАТФОРМАСИ БУГУНГИ ДАВР ШИДДАТИ ВА ТАЛАБИГА МОС ЭМАС

уни тубдан янгилаш зарурати мавжуд

Маълумки, шу йилнинг декабрь ойида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгаши сайлов бўлиб ўтади. Шу боис, Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий кенгаши Самарқанд шаҳрида бўлажак сайловга тайёргарлик кўриш ҳамда партиянинг сайловолди Платформаси лойиҳаси муҳокамасига бағишланган дебат ташкил этди.

Тадбир доирасида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси Алишер Қодиров бошчилигида партия фракцияси аъзоларидан иборат гуруҳ Самарқанд шаҳридаги Темир йўл вокзалида сайёҳлар учун яратилган шарт-шароитлар билан танишди. Урганишлар жараёнида туристлар учун ноқулайлик туғдираётган талай камчилик ва муаммолар борлиги аниқланди. Жумладан, вокзалда валюта айриб ошлар шаҳобчаси бўлса-да, ундан фақат 4 хорижий валютани сўмга айлантириш мумкин, холос. Яъни бу ерда ер юзининг сайқали ҳисобланмиш Самарқандга дунёнинг турли давлатидан сайёҳлар келиши инobatта олинмаган. Вокзалда шу пайтгача туристик ахборот маркази фаолияти ҳам йўлга қўйилмагани таажубланарли. Партия фаоллари шу ернинг ўзида сайёҳлар билан ҳам суҳбатлашиб, уларнинг таклиф ва мулоҳазаларини тинглади. Партия ишчи гуруҳи шундан сўнг ёғоч ўймакорлиги билан

шуғулланувчи "Асадов Мансур" кичик корхонаси фаолияти билан танишди. Хунармандчиликнинг авлоддан-авлодга ўтиб келаётган бу тури партия фаолларида катта таассурот қолдирди. Қўл меҳнати орқали ясалган маҳсулотлар кўриниши, сифати, ранг-баранг, бежирим ва ўзига хослиги билан барчани ҳайратга солди. Оилавий хунармандлар билан кечган очик мулоқотда корхонанинг ташкилий-ҳуқуқий муаммолари ўрганилиб, соҳани янада ривожлантириш юзасидан таклифлари эшитилди.

ЎзМТДП фаоллари Соҳибқирон Амир Темур ва теурирлар мангу кўним топган мақбарани зиёрат қилиб, Ашратхона меъморий ёдгорлигини кўздан кечирди. Маданий мерос объектларининг бугунги ҳолати таҳлил қилинди, муаммолар ечими бўйича фикрлашиб олинди. Айниқса, ҳароб аҳволга келиб қолган Ашратхонани кечиктирмасдан таъмирлаш, реставрация қилиш ва консервациялаш зарурлиги таъкидланиб, бу бўйича тегишли вазирлик, идораларга таклиф ҳамда тавсиялар тайёрлашни маълум қилинди.

Самарқанд шаҳридаги замонавий-электрон бешиклар ишлаб чиқарувчи "Amonov Mebel Tex" корхонасидаги сўнгги технологияларга асосланган ишлаб чиқариш жараёни меҳмонларга катта қизиқиш уйғотди. "Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган" белгиси остида маҳсулотларнинг экспортга йўналтирилгани ҳамда тадбиркор иш жараёнида энергиядан оқилона фойдаланаётгани ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватланди. Бундай иқтисодий тежамкор технологияларни барча тармоққа кенг жорий этиш зарурлиги таъкидланди. Шунингдек, хунармандчилик маҳсулотлари кўргазмаси ҳам бўлиб ўтди.

Куннинг иккинчи ярмида асосий тадбир — бўлажак сайловга

тайёргарлик кўриш ҳамда партиянинг сайловолди Платформаси лойиҳаси муҳокамасига бағишланган дебат бошланди. Унда ЎзМТДП Марказий кенгаши, Қонунчилик палатасидаги партия фракцияси аъзолари, ҳудудий партия ташкилотлари вакиллари, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлардаги партия гуруҳлари, экспертлар, сиёсатшунос олим ва мутахассислар ҳамда оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Дебатда партиянинг бундан 5 йил муқаддам қабул қилинган сайловолди Платформаси тезкор ўзгаришлар жараёнига қай даражада жавоб бермоқда, унга қандай ўзгариш ва қўшимчалар киритиш лозим, партия бугунги сиёсий майдонга қандай ғоялар билан чиқиши талаб қилинади

каби саволларга жавоб изланди, бу борада фикр-мулоҳазалар билдирилди. Партия фаоллари ўзларини қизиқтирган бир қатор саволларни ўртага ташлади.

ЎзМТДПнинг бош мақсадларидан бири — халқимиз, айниқса, ёшларимиз маънавиятини юксалтириш, таълим-тарбияни мустаҳкамлашдан иборат. Айнан шундай эзгу мақсадлар бугун давлатимиз сиёсатининг энг устувор вазифаси сифатида белгиланган. Чунки бу йўналишда анчайин оқсаб қолганимиз айна ҳақиқат. ЎзМТДП бу жараёнда фаол иштирок этиб, эл назарига бўлишга, чин маънода халқ ишонган партияга айланишга астойдил ҳаракат қилмоқда. Бунга эришиш учун, аввало, сиёсий партия давр

шиддати ва бугунги кун талабига мос ҳолда фаолият кўрсатиши лозим. Табиийки, сиёсий майдонда қўли балан бўлиш учун партияга ўзига хос, халқчил, давлат ва жамият фаровонлигига хизмат қилувчи сайловолди Платформа зарур бўлади.

Дебатда ЎзМТДП мамлакатимизда инвестицион жозибadorлик ва барқарорликни таъминлаш, давлат ва жамият бошқарувини либераллаштириш, инновацион ёндашувларни қўллаб-қувватлаш, аъзоларнинг мотивациясини ошириш бўйича қандай амалий таклифларни илгари сурмоқда? Ёшлар тарбиясига аслида ким кўпроқ масъул, бунда сиёсий партиянинг позицияси қандай бўлиши керак? Ушбу масалалар партиянинг янги

шакллантириш тизими, халқимиз фитратидидаги қадриятларни қадрлаш йўлларини кўрсата олмаётгани хусусида танқидий фикрлар билдирилди.

Дебатда ЎзМТДП сайловолди Платформасининг мукамал бўлишини таъминлаш учун фаоллар, электротар ҳамда экспертлар томонидан қатор таклифлар билдирилди. Миллатимизнинг ўзига хослигини сақлашни таъминлаш, хавфсиз ахборот макони учун ҳуқуқий асос яратиш,

ЎзМТДП лотин алифбоси масаласида етарли ташаббус кўрсатмаяпти, бу борада аниқ позицияга эга эмас. Бугун таълимнинг лотин, мазбуотнинг эса кирилл ёзувида олиб борилаётгани ҳақиқатан ҳам таажубланарли ҳолат экани таъкидланиб, бу масалаларга партия келгусида қандай ечим топиши сўралди.

сайловолди Платформасида ақс этганими? Фуқароларнинг сиёсий партияларга бўлган ишончи сусайиб турган бир шароитда партия сайловчиларни қандай қизиқтира олади? Бу борада аниқ стратегиялар мавжудми каби бир-бирдан долзарб ва кескин саволлар ўртага ташланди. ЎзМТДП фаолларининг жавоблари тингланди.

Утган йили партия ташаббуси билан мамлакатимиздаги барча маданий мерос объекти хатловдан ўтказилди. Муаммо ва камчиликлар юзасидан ЎзМТДП фракцияси ташаббуси билан Олий Мажлис Қонунчилик палатасида Маданият вазирининг парламент эшитиш ташкил этилди, куйи палатанинг қарори қабул қилинди. Аммо соҳадagi камчиликлар ҳали-ҳануз барараф этилгани йўқ. Ахлоқсиз ва ёшлар тарбиясига салбий таъсир этувчи ғоялар ижтимоий тармоқларда кенг илдиэ отаётган бир пайтда миллий қадриятларимиз ҳимоячиси ҳисобланган ЎзМТДП ушбу масалага жиддий ёндашаётгани йўқ. Ғуруримиз бўлган давлат тили, "оммавий маданият"нинг бешафқат ҳамаларига қарши иммунитетни

ишлаб чиқариш ва бошқарув жараёни самардорлигини ошириш, гендер тенглигини таъминлаш, таълим, илм-фан тараққиёти, инновацион ишланмалар ривожига хизмат қилувчи мустаҳкам платформаларни шакллантиришга қаратилган мақсад ва вазифалар партиянинг янги дастурида ўз аксини топиши лозимлиги таъкидлаб ўтилди.

Илк бор ўтказилган дебатда ўртага ташланган саволлар, билдирилган таклифлар асосида ЎзМТДП сайловолди Платформаси янада мукамаллаштириш, бу каби тадбирларни бошқа ҳудудларда ҳам ўтказишга келишиб олинди.

Р.МАВЛОНОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

Бугунги тезкор замонда ЎзМТДП фаолиятида ҳам муҳим ўзгаришлар, туб ислохотлар, янги давр бошланди. Сайловчилар эҳтиёжи, аҳоли таклифлари ҳисобга олинган ҳолда жойларда дебатлар ташкил этилмоқда, партия фаоллари, эксперт ва мутахассисларнинг таклифлари олинмоқда. Партиянинг эшиклари эркин фикрловчилар, хато ва камчиликларни очик, ошқора, рўй-рост, холис ва ҳаққоний айтадиган, сўз ва фикр эркинлиги тамойиллари-га тўла амал қиладиганлар учун янада кенгроқ очилди.

Кенгайтирилган йиғилиш

Аввал хабар берганимиздек, партия ҳудудий кенгашларида шу йилнинг олти ойлик яқунлари бўйича кенгайтирилган йиғилишлар бўлиб ўтмоқда. Жумладан, ЎзМТДП Қорақалпоғистон Республикаси кенгашининг навбатдаги йиғилишида жорий йилнинг декабрь ойида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашларига бўлиб ўтадиган сайловга тайёргарлик кўриши билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Бу бўйича ишлаб чиқилган "Йўл харитаси" ҳамда дастур тўғрисида маълумотлар берилди.

МУДРОҚ КАЙФИЯТДАН УЙҒОНИНГ, ЭНДИ...

Таъкидланганидек, бугунги кунга келиб, партиянинг Қорақалпоғистон Республикаси бўйича бошланғич партия ташкилотлари сони 631 тага етди. Утган олти ой давомида партия сафига 2 минг 132 аъзо қабул қилинди ва бу борадаги умумий кўрсаткич 18 минг 567 тани ташкил қилди.

— "Хизмат — беминнат" лойиҳаси доирасида ўтган биринчи ярим йилликда 73 та бепул ўқув курси ташкил қилинди, дейди ЎзМТДП Қорақалпоғистон Республикаси кенгаши раиси Тожибой Романов. — Ўқув курсларида 400га яқин ишчи

ёшлар ва хотин-қизларга қўшимча бепул таълим, касб-хунар ўргатилди. "Уйма-уй" лойиҳаси доирасида жами 860дан зиёд хонадонга ташриф буюрилиб, юзга яқин фуқаро ишга жойлаштирилди. Ҳисобот даврида жами 319 мурожаат келиб тушган бўлиб, ундан 204 таси ижобий ҳал қилинди. 180 депутатлик сўрови амалга оширилди. 24 нафар мансабдор шахснинг ҳисоботи тингланди ва маҳаллий Кенгашлар сессияларига ўн та масала киритилди.

Аммо кўрилатган чора-тадбирларга қарамай, олти ой давомида халқ депутатлари Тўрткўл, Эллиққалъа, Беруний, Хўжайли, Кўнғирот, Нукус, Мўйноқ туман Кенгашлари сессияларига ЎзМТДП гуруҳи аъзолари бирор та ҳам масала олиб кирмаган. "Уйма-уй" лойиҳаси доирасида Беруний туманида атиги 7, Қораўзақ ва Хўжайли туманида эса 9 хонадон ўрганилган, холос. Бу эса мазкур ҳудудларда ёшлар билан мулоқот қилиш, уларнинг муаммосини ўрганиш юзасидан амалий ишлар деярли йўлга қўйилмаганидан далolat.

Партия Наманган вилоят кенгашининг навбатдаги кенгайтирилган йиғилиши ҳам танқидий-таҳлилий руҳда кечди.

Бугунги кунда вилоятда ЎзМТДПнинг 16 мингга яқин аъзоси бўлиб, улар 372 та бошланғич партия ташкилоти атрофида жипслашган. Партиянинг "Уйма-уй" лойиҳаси доирасида "Аёллар қаноти" фаоллари 270 хонадонга кириб, муро

жаатларни ўрганиш натижасида 29 нафар аёл иш билан таъминланди. "Хизмат — беминнат" лойиҳаси доирасида эса 63 та ўқув курси очилиб, уларда 240 нафар ўғил-қизга қўшимча бепул таълим берилди.

Халқ депутатлари вилоят, шаҳар ва туман Кенгашларидаги ЎзМТДП гуруҳлари томонидан сессияларга жами 27 масала олиб қилинган. Тегишли идора ва ташкилотларга эса 307 депутатлик сўрови юборилиб, ундан 266 таси ижобий ҳал этилган.

Йиғилишда партия фаолиятини ривожлантириш, дастурий мақсад-вазифаларини бажариш, лойиҳаларини амалга оширишда суткашликка йўл қўяётган Мингбулоқ, Янгиқўрғон, Норин, Поп, Учқўрғон туманлари партия ташкилотлари раислари, ишига масъулиятсизлик билан қараётган айрим депутатлар кескин танқид қилиниб, фаолиятини жонлантириш, "мудроқ кайфият"дан халос бўлиш лозимлиги таъкидланди.

Партия Тошкент шаҳар, Жиззах, Самарқанд, Қашқадарё, Хоразм вилоятлари кенгашларининг ҳам кенгайтирилган йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларда сайловга тайёргарлик кўриши бўйича "Йўл харита"си қабул қилинди. Утган давр мобайнида йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Партия ташкилотлари материаллари асосида "Milliy tiklanish" муҳбири Дилфуза Маҳкамova тайёрлади

Муносабат

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси 2019 йил 16 апрелда қабул қилган, Сенат 2019 йил 21 июнда маъқуллаган "Туризм тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонунини янги таҳрирда қабул қилинди.

Қисқа вақт ичида иқтисодий-ётимизнинг муҳим тармоғига айланган туризм соҳасида ҳам бугун сайёҳларнинг хоҳиш-истагидан келиб чиққан ҳолда ҳар куни, ҳар соатда янги талаб-истақидан пайдо бўляпти. Чунки ҳаёт ўзгармоқда, бугунги шиддатли давр талабларига ҳамроҳанг одамларнинг ҳам эътиёжлари эврилишга юз тутмоқда. Шу маънода 20 йил олдин қабул қилинган "Туризм тўғрисида"ги қонунни бугунги кун талабларига мувофиқ қайта кўриб чиқиш ҳаётнинг ўткир талаби ва зарурати эди, десак, ҳар томонлама тўғри бўлади.

Айни шу ҳаётий зарурат боис амалдаги "Туризм тўғрисида"ги қонун тубдан такомиллаштирилиб, янги таҳрирда тайёрланди. Қонунчилик палатаси мажлисида биринчи ўқишда концептуал жиҳатдан қабул қилинди. Олий Мажлисда соҳа мутахассислари иштирокидаги фракциялар йиғилишларида бир неча бор муҳокама қилинди.

Ўзбекистон "Миллий тиклаш" демократик партияси ўз ғояси ва сайловолди Платформасидан келиб чиққан ҳолда мамлакатимизнинг халқаро имижини шакллантиришда туризмни самарали восита, деб билди ва бу борадаги мавжуд қонунчилигимизни такомиллаштиришга алоҳида эътибор

қаратиб келмоқда. Хусусан, янги қонун лойиҳаси бўйича ЎзМТДП фракцияси ҳудудий партия ташкилотлари иштирокида қатор учрашувлар ўтказди. Билдирилган таклиф ва мулоҳазалар қонунни тайёрлашда алоҳида эътиборга олинди.

Хўш, янги қонун аввалгисидан нимаси билан фарқ қилади?

Ушбу қонундан Президентимизнинг 2018 йил 8 августдаги "Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида"ги фармонидан келиб чиқиб, ҳаволаки нормалар чиқариб ташланди, тўғридан-тўғри амал қилувчи моддалар киритилди. Идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қисқартирилиб, қонун лойиҳасининг ўзида акс эттирилди. 3-моддадаги асосий тушунчалар такомиллаштирилди. Мазкур моддада "гид (гид-таржимон)", "йўриқчи-йўл бошловчи", "мустақил туризм", "туризм соҳасининг субъектлари", "тур", "туристик ваучер" каби атамалар таҳрир қилиниб, аниқлаштирилди. Эндиликда, туроператорлар ва турагентлар туристик фаолиятни ваколатли давлат органи томонидан бериладиган лицензия асосида амалга оширади. Уларга туризм

тик фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқи учун лицензия амал қилиш мuddати чекланмаган ҳолда берилди. Бунда экскурсия хизматлари кўрсатувчи якка тартибдаги тадбиркор бўлган жисмоний шахсларга туристик фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқи учун лицензия олиш талаб қилинмайди. Шу билан бирга, ушбу қонунга туристик зоналар, туристик кластерлар алоҳида боб сифатида, янги нормаларга эса экскурсиячилар, гид, йўриқчи-йўлбошловчилар сертификати, туристик маҳсулотларни сотиш ва бошқалар киритилди.

Қонун дастлаб 26 моддадан иборат бўлган бўлса, энди 45 моддага етди. 5 янги боб билан тўлдирилди. Туризм тури бўйича тўртта янги йўналиш киритилди. Сайёҳларга зарурат туғилганда кўтарув ва тезкор хизмат кўрсатиш ҳам янги қонунда ўз аксини топди. Қонунни маромига етказиш мақсадида 15дан ортиқ давлатнинг тажрибаси ўрганилди. Туризмга алоқадор халқаро шартномалар, жумладан, "Халқаро туризм соҳасидаги Манила декларацияси", "Мингйиллик Осака декларацияси" ҳамда халқаро ҳужжатлар — БМТнинг "Бутун жаҳон туризм ташкилотининг

ҚОНУН МУСТАҲҚАМЛАНДИ, ФАҚАТ ИЖРО ЭТИЛСА БАС

резوليцияси"нинг амалиётда қўлланишига эътибор қаратилди.

Ушбу соҳага қаратилётган эътибор туфайли юртимизга ташриф буюраётган хорижий сайёҳлар сони 2016 йилда 2 миллиондан ортиқ бўлган бўлса, бу кўрсаткич 2017 йилда 3 миллион кишига етди. Утган йили эса 5 миллиондан зиёд сайёҳни қабул қилдик. 2025 йилгача туристлар сонини 7 миллиондан ошириш, сайёҳлик экспортдан келадиган даромаднинг эса 2 миллиард долларга етказиш кўзда тутилган.

Ҳисоб-китобларга қараганда, сайёҳлик экспортдан келадиган даромаддан ташқари ҳар 12 нафар хорижий

сайёҳ 1 янги иш ўрнини яратар экан. Шу жиҳатдан қараганда, ушбу қонун сайёҳлик ривожига тўсиқ бўлаётган айрим муаммо ва камчиликларни ечиш билан бирга, ишсизликка бироз бўлса-да барҳам беради. Шунингдек, янги қонун соҳани жадал ривожлантириш ва бу борадаги инфратузилмани жаҳон стандартларига мос равишда такомиллаштиришга хизмат қилди.

Равшан МАҲМУДОВ, "Milliy tiklanish" шарҳловчиси

“ТОПГАНИМДАН ЙЎҚОТГАНЛАРИМ КЎП БЎЛДИ”

депутат номзодини
нега навбатдаги
сайловга қўйишни
истамайяпти?

Яқинда партия тadbирларидан бирида депутат билан учрашганимизда унинг навбатдаги сайловга номзодини қўйиш-қўймаслиги билан қизиқдик.

Депутат оғир хўрсиниб олди-да:

— Э-э, бу галги сайловга номзодимни қўймасам керак. Чарчадим, энди тинчгина ўз соҳам бўйича ишласам дейман, — деди...

— **Ҳазиллашаяписизми, ахир эл-юртга сизга ўхшаган ҳақиқий маънода халқни ўйлайдиган, бир ишни бошласа охирига етказадиган ватанпарварлар керак! Қолаверса, округингизда ҳамма сизни билди, ҳурмат қилади, номзодингизни қўйсангиз бу гал ҳам, албатта, ғалаба қозонишингиз аниқ...**

— Тўғри, сайловчиларимдан кўнглим тўқ. Маҳалла фуқаролари номзодимни юз фоиз қўллашига ишонаман. Аммо шу икки йил ичида депутат бўлиб топганимдан йўқотганларим кўп бўлди. Кичик бўлса-да мансабимдан айрилдим, маошим камайиб кетди, энг ёмони, соғлигимни йўқотдим.

— **Нима, ишонангизда муаммо туғилдими?**

— Биласиз, “Ўзбекнефтегаз” АЖга қарашли “Автогазтаъминот” МЧЖда 2005 йилдан буён фаолият кўрсатиб келаман. Ишимга доимо виждонан ёндашиб, ҳалол бажариб келганман. Айтсам ишонмайсиз, депутат бўлиб сайланганимдан бери раҳбарим билан ҳеч чиқишолмаяпман. Депутатнинг югур-югурлари кўп; туман Кенгаши сессияларида иштирок этиши, ҳар ҳафтада бир марта сайловчилар билан учрашиши керак, устига-устак, партия тadbирлари, ҳар хил йиғинлар. Бунинг учун корхона раҳбаридан тез-тез ижозат олишга тўғри келади. Гоҳо ишингизни четга суриб, қабулингизга келган фуқаро билан гаплашишга мажбур бўласиз.

Корхона директори бир неча бор “жуда чарчаб, ҳориб қолибсиз, шу депутатлик сизга нима берарди?”, дея танбех ҳам берди. Охири “пичоқ суякка бориб тақалди”ми, у “депутатлик фаолиятинг жонимга тегди! Менга сенинг депутатлигинг керак эмас, ё ишда ўтирасан, ё..”, деб ҳақоратлашгача борди. Мажлисида масалам кўрилиб, Меҳнат кодексининг 181, 182-бандларини бузган дея “хайфсан” билан “сийлашди”.

— **Наҳот директорингиз “Халқ депутатлари вилоят, туман ва**

шаҳар Кенгаши депутатининг мақоми тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунидан хабардор бўлмаса?! Сизга депутатлик фаолиятингиз учун зарур шароитларни яратиб беришга мажбур ва бу қонунан тасдиқланган. Қолаверса, бугун халқ вакиллари ҳам уйма-уй юриб аҳоли муаммоларини ўрганиши, уларнинг ечимини топиб, жойида ҳал қилиш чораларини кўриши энг устувор вазифа сифатида белгиланган-ку?!

— Ўзбекистон Республикасининг ушбу қонуни 10-моддасига мувофиқ ҳар бир депутатга ўз ваколатларини монеликсиз ҳамда самарали амалга ошириши учун шарт-шароит кафолатланади, унинг ҳуқуқлари, шаъни ва қадр-қиммати муҳофазат қилинади. Депутатнинг шаъни ва қадр-қимматига таъжовуз қилган шахслар қонунга мувофиқ маъмурий, жиноий ёки ўзга тарзда жавобгар бўладилар. Депутатни ҳақорат қилиш, шунингдек, унга нисбатан тўхмат қилиш қонунда белгиланган жавобгарликка сабаб бўлади. Депутатлик ваколатларини амалга оширишига тўсқинлик қилиш мақсадида депутатга қанақа тарзда бўлмасин таъсир кўрсатишга йўл қўйилмайди.

Депутат олдидаги ўз вазифаларини бажармайдиган, унинг ишига тўсқинлик қиладиган, била туриб унга ёлгон ахборот берадиган, депутат фаолиятининг кафолатларини бузадиган мансабдор шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгар бўладилар. Ёки мазкур қонуннинг 14-моддасига асосан депутат ўз ваколатларини ишлаб чиқариш ёки хизмат вазифаларидан ажралмаган ҳолда амалга оширади. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарлари депутатни у ўз депутатлик вазифаларини бажарадиган вақтда, унинг иш жойини (лавозимини) сақлаган ҳолда, ишдан озод қилишлари шарт, деб ёзиб қўйилган. Ушбу қонундан кўчирма олиб,

Шу йилнинг декабрь ойида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов бўлиб ўтади. Аввалгиларига қараганда “ўзгача” ўтиши кутилаётган сайловда энди тепадан “шу номзод ўтиши шарт” деган бўйруқлар бўлмаслигига умид уйғоняпти. Президентимиз айтганидек, шу пайтгача номзоди сўзсиз “қўллаб-қувватланган” “ҳокимбува”лар ҳам энди депутатликка кўрсатилмайди.

Ҳали сайлов кампаниясига расман старт берилмаган бўлса-да, лекин номзодларни саралаш ишлари бошлаб юборилган. Сиёсий партиялар биринчи навбатда халқ ишончини оқлаган халқ вакиллари — амалдаги депутатлар номзодини илгарчи суриши турган гап. Ана шундай муносиб номзодлардан бири ЎзМТДПдан халқ депутатлари Миробод туман Кенгашига 18-Фитрат округидан сайланган депутат Қаҳрамон Каримовдир.

раҳбаримизга етказдим, ЎзМТДП Марказий кенгашига ҳам бу ҳақда маълум қилдим. Улар ҳам “тепа”дан кимларнидир аралаштириб, раҳбаримга кўнғироқ қилишди ва “энди бемалол асосий ишингиз билан ҳам, депутатлик фаолиятингиз билан ҳам шуғулланаверинг, сизни қонун ҳимоя қилади”, деб ишонтиришди.

Шундан сўнг “энди қулоғим тинч бўлди”, деб чучварани хом санаган эканман. Вазият юмшаш ўрнига баттар таранглашди. Ишонамда эса “ҳозирроқ аризангизни ёзинг, бизга “тепа”га арз қиладиган ходим керак эмас”, деб кутиб

олишди.

Шу кунги қон босимим кўтарилиб, бир ҳафта даволашига мажбур бўлдим. Шу орада Фитрат маҳалласи раиси, фаоллар келиб ҳолимдан хабар олиб турди. Шундай бўлса-да, “энди депутатликдан воз кечаман” деб қатъий қарорга келдим. Бунга қарши бўлган маҳалла аҳли йиғилиб, партия Тошкент шаҳар кенгашига ҳам борган экан. Бунга ЎзМТДП раҳбарлари эшитиб, яна “ким”ларгадир чиқишган.

Эртаси куни раҳбарим кўнғироқ қилиб, тезроқ ишга чиқишимни сўради.

“Энди инсофга келиб қолибди-ёв”, деган ўйда соғлигимни тўла тиклаб-тикламай ишга ҳам чиқдим. “Майли, хоҳлаган пайтингизда халқ

чиқдим. Фуқароларнинг 500га яқин муаммосига ечим топдим. Шу кунга қадар жами 200дан кўп фуқарони қабул қилдим ва барча мурожаатлар ижобий ҳал этилди, 38 нафар фуқарони ишга жойлаштирдим. Бунинг учун давлат идоралари эшигини бир неча бор тақиллатишга тўғри келди.

Эшитган чиқарсиз, фаолиятимиз давомида депутатлик сўровларига ҳамма идора ҳам белгиланган муддатда жавоб бермаслиги учраб туради. Бергани ҳам ваъдасини сақатида ёки умуман бажармайди. Масалан, маҳаллада ишсиз юрган беш йигитни “Тошкент сити” қурилишига ишга жойлаштириш учун қарийб икки ой югурдим. Лекин фойдаси бўлмади...

Сўнсўз ўрнида айтиш жоиз, бугунги депутатнинг иш кабинетига эмас, халқ ичида кўпроқ бўлиши жуда муҳим. Шунинг учун ҳам Президентимиз партия ва депутатларга янада кўпроқ ҳуқуқ ва эркинлик беришга ҳаракат қилаётти. Чунки халқ вакиллари айрим вазирлик ва давлат идоралари, маҳаллий ҳокимликлар томонидан баъзан ошқора, баъзан хуфёна тарзда асосиз қаршилликлар ҳамон давом этаётти.

Албатта, биз ҳам аҳоли мурожаатларидан келиб чиқиб ёзилган депутатлик сўровларига ўз вақтида ва амалий жавоб қайтарилишини хоҳлаймиз. Ҳокимият вакиллари, идоралар раҳбарлари ҳам депутатларга яхши муносабатда бўлиб, ҳушмуомалалик билан кутиб олиб, муаммоларни бамавҷа ҳал қилиш

дарди билан шуғулланаверинг, фақат қачон, қаерга кетаётганингизни мен билмай”, деди корхонамиз раҳбари мулоим оҳангда. Аммо мени бўлим бошлиғи лавозимдан бўшатиб, бош мутахассисликка тушириб бўлган эди, ўз-ўзидан маошим ҳам камайди.

Мақтанмоқчи эмасману, депутатлик фаолиятим давомида уйма-уй юриб, жами мингдан ортиқ хонадонга кириб

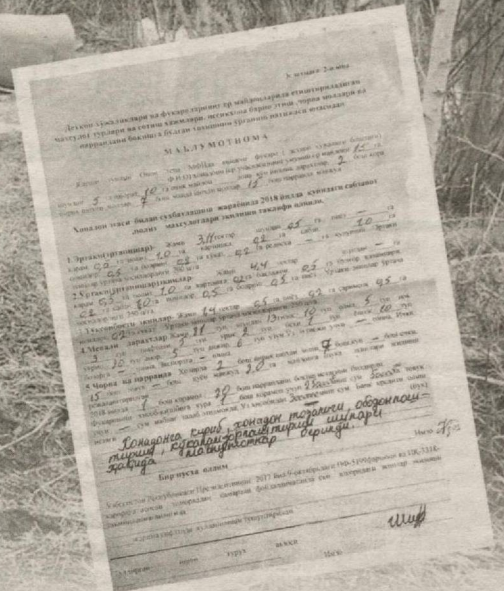
чораларини кўришини истаймиз. Чунки, халқ давлат идораларига эмас, давлат идоралари халққа хизмат қилиши лозим. Бу ғоя остидаги саъй-ҳаракатлар машаққатлар билан амалга оширилаётган бўлса-да, албатта тез орада ҳақиқий ижросини топади, деб ишонамиз.

“Milliy tiklanish” мухбири
Равшан МАҲМУДОВ сўхбатлашди

“ХУРМАЧА ТАВСИЯ” ЛАР

томорқага буйруқ бериб бўладими?

< Давоми. Бошланиши 1-бетда.

Аён бўлишича, амалдор айтаётган “қабристон” қишда кўмилган тоқлар экан...

Яқинда ҳудудларда томорқалардан фойдаланиш ҳовлини ўргангани келган яна бир амалдор мутлақо — утилмаган таклифни илгари сурибди.

— Ҳаммасини кўйинглар, — дебди у. — Энг аввал маҳалла раисиникига борайлик-чи, томорқадан қандай фойдаланар экан?

Кутилмаган бу таклифдан бошқалар довдираб қолгандир эҳтимол, ҳарнечук раис ўзини ҳурмат қилади-ганлардан экан, “катталар” олдида уялиб қолмабди. Ҳовли тўлдириб экилган исмалоқ бу йилги ёгин-сочиндан роса бўй чўзиб, тизза баравар бўлиб кетибди. Юқоридан келган масъулнинг эса негадир ҳеч қовоғи очилмасмиш. “Нима учун ҳовлини ўт босиб ётибди, шуми томорқадан унумли фойдаланиш?” дебди норози оҳангда. “Қанақа ўт, исмалоқ-ку бу...” тушунтиришибди унга. “Исмалоқ? Нима у?...” дермиш томорқа бўйича масъул...

Хуллас, ана шундай гаплар. Бир қарашда тўқимадай кўринган бу воқеалар, афсуски, айна ҳақиқат. Аслида ҳудуд ҳақида айтарли билим ва тасаввурга эга бўлмаганларнинг ақл ўргатишига ўрганиб ҳам кетганмиз. Айниқса, томорқа масаласида.

Дарҳақиқат, кейинги йилларда аҳолининг томорқадан унумли фойдаланишига қаратилган тарбиётлар авж олди. Қаерга нима экиш керак, нима экса, даромад мўл бўлиши хусусида, кўчага чиқмай ҳовлининг ўзидан миллионлаб даромад қилаётганлар ҳақида лавҳалар тайёрланиб, зарур тавсиялар берилди бошланди. Аслида ҳам тўғри-да, томорқадан мўмай даромадли бўлиш имкони бўлса-ю, нега ундан фойдаланмаслик керак?! Чамаси кимдир бу тавсияларга азбаройи берилиб кетган чоғи, кейинги пайтда баъзи тавсиялар “хурмача”дан сал ортиб кетаётгани ҳам бор гап.

Кўраямиз, эшитаямиз жойларда беда, маккажўҳори экилган майдонларни ағдартириб, картошка-пиёз, помидор эктираётганларни. Шундай қилинса, томорқадан унумли фойдаланилаётган бўларкан...

Хўш, киши фалон сўмга уруғ олиб нега томорқасига беда экади? Меҳнати кам, дебми? Ё қишин-ёзин яшнаб тургани учунми? Унисиям, бунисиям бўлиши мумкин, бироқ, одатда, кўпчилик чорвага озуқа бўлсин, деган умидда топган ерига уруғ сочади. Бунинг қадри, айниқса, ўтган йили бир кучоқ сомоннинг нархи осмонга сапчиб кетганида билинди.

Энди бир ўйлаб кўрайлик. Бир одам 5-6 бош чорва парваришлаб, шунга кетадиган ем-хашакни томорқасига экилган макка-беданинг ҳисобидан қолади. Ҳар чорваси 5 миллиондан сотилса, 30 миллион сўм нақд дегани. Шундай экан, бу одамни томорқадан унумли фойдаланмаяпти, деб бўладими? Деса бўларкан. Масъуллар наздида эса бундай одам томорқани ўз ҳолига ташлаб қўйган саналаркан.

Шу жойда хонаки ҳисоб-китоб қилиб кўрсак. Мисол

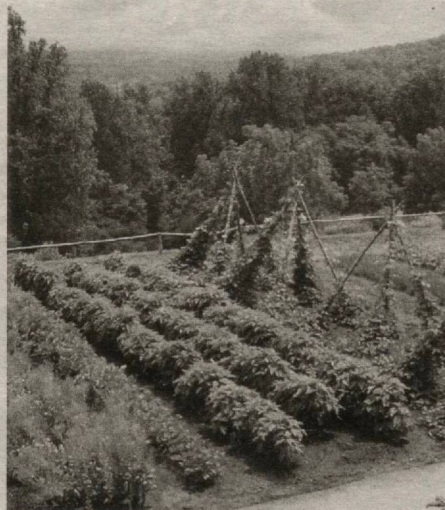
учун, 4-5 сотих келадиган ҳовлини тўлдириб, картошка экилса, оз эмас, кўп эмас, 1 тонна ҳосил беради, шу кеча-кундузда бу 2 миллион сўмга тенг бўлади. Боринги, ана 5 тонна картошка бўлса ҳам унинг пули 10 миллион сўмга етади. Ёки помидор. Мавсумда минг сўмдан 5 тонна сотилганда ҳам 5 миллион сўм фойда бўлади.

Тўғри, деҳқончиликнинг устаси бўлган томорқачилар ердан бир йилда бир неча марта ҳосил кўтариб, даромад чўғини ошираётганлари ҳам айна ҳақиқат. Бироқ беш қўл баравар бўлмаганидек, ҳаммаям уста томорқачи эмас. Кимнингдир қўли чорвага келишади, кимдир парранданинг бутун сир-асрорини эгаллаган, яна биров иссиқхонанинг уддасидан чиқади...

Шундай экан, ҳаммага бир хил талаб қўймай, имконияти ва хоҳишига кўра томорқадан фойдаланиш тавсия этилгани тўғри эмасми?

Биз-чи? Йиллар давомида қўй-хўкиз боқиб, рўзғор тебратгани учун томорқасига беда, маккажўҳори эккан кишининг яшнаб турган ерини мажбуран ағдартириб, унга пиёз, помидор экиши шартлигини айтамиз. Қани бу ерда мантик? Умрида деҳқончилик билан астойдил шуғулланмаган одам сабзавот экиб, бойиб кетиши мумкинми ўзи?

Ёки ҳовлида 10 туп ёнғоқ кўчати экишни олайлик. Унинг ҳар бири 10 метр радиусда жой олса, бунча дарактга 100 квадрат метр ер керак бўлади. Шунча жойга ёнғоқ экилса, қаерда деҳқончилик қилиш мумкин? Мевали даракт ўстирмаслик керак, деган фикрдан йироқмиз, бироқ бун ҳаммага шарт қилиб қўймаган маъқул. Кимдир ёнғоқ экишининг ҳадисини олганми, майли, экаверсин. Фойдасини кўрсин. Ва унга сабзавот экиш талабини қўймайлик.

Яна бир жиҳати, ҳозир бир килограмм гўшт 40 минг сўмнинг нари-берисига бўлса, бир килограмм сабзавот ўртача 3-4 минг сўм. Сабзавотдан олинадиган 100-200 килограмм ҳосил пулини чорва учун озуқага сарфласак қанча хашак беради? Чорвадор оилга рўзғор учун сабзавот сотиб олиш арзонга тушади ми ёки молига хашак сотиб олиш? Ваҳоланки, истеъмол учун гўшт ҳам керак, сабзавот ҳам.

Телевизорда эса томорқадан фойдаланмаётган “танбал” томорқачилар ҳақида кўрсатувларни кўрамыз, энг қизиғи, уларнинг ҳовлида дуруст экин-тикин қилмагани танқид қилинади-ю, сал нарида кўриниб турган 3-4 бош қорамоли ҳақида лом-мим дейилмайди.

Бу ерда масаланинг қонуний томони ҳам борки, унга ҳам аниқлик киритилиши керак. Яъни Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 9 октябрдаги фармони ҳамда ўша йил 10 октябрдаги қарорига томорқадан унумли фойдаланилмаганда жарима қўлланиши кўрсатиб ўтилган.

Суратда кўраётганимиз — тегишли ишчи гуруҳ томонидан томорқада етиштирилиши таклиф қилинган экинлар ҳақидаги маълумотнома. Унга кўра, ҳар бир томорқада эртакчи экинлар — пиёз, картошка, сабзи, помидор, қўкат, бодринг, редиска, кулупнай; ўртапишар — булғор қалампири, сабзи, помидор, бодринг, бақлажон; тўқсонбости — пиёз, саримсоқ, исмалоқ, қўкат экилиши, шу билан бир қаторда, мевали дарактлар — гилос, олма, нок, шафтоли, хурмо, ўрик, анжир, беҳи-ю ҳоказолар бўлиши, сигир-бузоғу эчки-қўй, товуқ, қўён ва улар учун озуқа экинлари экилиши зарур экан. Ана шулар тазминланмаса, томорқа эгаси жаримага тортиларкан...

Шу ўринда бир савол туғилади: томорқа эгаси шу экинларни экигани, қўлидан келадиган ишга қўл уриб қўйган: чорва боқиб, 20-25 миллион сўм даромад қилган. Хўш, уни ҳам жаримага тортамызми? Ахир у “ўзбошимчалик” қилган, томорқани “ўз ҳолига” ташлаб қўйган-ку... Солиққа тортадиганлар ҳовлига хўжакўрсинга ё жарима тўлашдан кўрқиб номига экилган помидор-бодрингга қарайдими ёки олинадиган фойдага?!

Томорқасида на чорва, на экин-тикин қилмаганларнинг эса ёнини олмоқчи эмасмиз.

Албатта, ҳаммаям ҳовлисида шунча нарса бўлишини хоҳлайди. Буларнинг барини удалаган одам эса камида миллиардер бўлиб кетади. Бироқ 5-10 сотихли томорқа ордин миллиардерга айланган одамни ҳали кўрганамиз йўғу, аравазини тортиб юрганлар бор.

Шундай экан, “юқори”дан келаётган тавсияларда талаб тўғри қўйилиши, деҳқон чорва боқисига, чорвадор сабзавот экишга ундалмаслиги даркор. Томорқадан фойдаланиш маданиятига шу тариха ёндашсак, ҳаммаси жойига тушиб кетади. Мана кўрасиз...

Бекзод САЙФИЕВ,
журналист

“СИЁСИЙ АМБИЦИЯСИ ЙЎҚ, ҲОКИМИЯТГА ИНТИЛМАЙДИГАН

партиялардан халқнинг ҳафсаласи аллақачон пир бўлган”

Бугун демократик қарашлар мустақам-ланаётган бир даврда жамоатчилик назорати, журналистлар ушбу саъй-ҳаракатнинг асосларидан бири сифатида иштирок этиши назарда тутилмоқда. Сўнги йилларда жамиятимиз тараққиётнинг янги босқичига кўтарилди, муаммолар рўй-рост, очиқ-ойдин айтила бошланди. Бундай сўз эркинлигининг шабадалари, дастлаб, Интернет сайтлари, турли ижтимоий тармоқларда бошланди. Ушбу жараёнда ўзининг ўтқир қарашлари, кескин фикрлари билан омма

эътиборини тортган, кези келса кенг миқёсдаги муаммоларга ечим топилишига тўртки бўлган шахс — блогерлар майдонга келди. “Миллий тикланиш” газетаси фаолиятини янги қиёфа, шакл ва мазмунда давом эттирар экан, ўз саҳифаларидан ана шундай мустақил ва эркин фикрлайдиган блогерларга кенг ўрин беришга қарор қилди. Бу янги лойиҳа давомий тус олиб, газетамизнинг ҳар бир сониде блогерларнинг бугунги долзарб мавзулар юзасидан билдирган фикр-мулоҳазалари эълон қилиб борилади.

Шаҳноза СОАТОВА,
блогер:

— Очиғи, умрида бирор партия билан мулоқот қилмаган ва уларнинг мавжудлигини сезмаган инсон сифатида бу саволга жавоб беришим қийин. Яъни ундай қилиш керак, бундай қилиш керак, деган фикрдан йироқдаман. Аммо онгли бир инсон сифатида сиёсий партияларимиз демократик давлатларнинг партиялари каби жонли, ўзаро рақиб ва ҳокимиятга интилувчан бўлишини истайман. Сиёсий амбицияси йўқ, ҳокимиятга интилмайдиган, ўзини “майсдан паст, сувдан тинч” тутадиган партиялардан халқнинг ҳафсаласи аллақачон пир бўлган, уларга қўл силтаб қўяқолган. Халқ қўллаб-қувватламайдиган ва ишонмайдиган сиёсий партия номинал тузилма бўлиб қолади, холос. Уларнинг функционалиги айнан сиёсий

жараёнларда фаол иштирок этиши ва шу орқали ислохотларни жадаллаштиришида кўринад.

Яқинда бир қанча сиёсий партия лидерлари ўзгарди, партиялар ўз таркибига ижтимоий фаол инсонларни жалб эта бошлади, оммага очилди, мураккаб саволларга жавоб излашга интиляпти — хуллас, ҳаракатлар сезиляпти. Аммо ўйлашимча, бу кам. Янада жадалроқ, фаолроқ бўлиш керак. Ўзаро дебатлар, танқидлар, бир-бирини назорат қилиш, том маънода ўзаро муҳолиф бўлиш керак. Шундагина сиёсий партиялар ўзаро назорат ва тийиб туриш функциясидан фойдаланиб очиқлик, шаффофликни таъминлайди, шундагина ўсиш бўлади.

Бир сўз билан айтганда, партиялар сиёсий майдонда турганларини унутмасликлари, фаолиятини чинакам, очиқ, ҳалол сиёсатнинг барча қойдаларига риоя этган ҳолда олиб бориши керак.

Азиза ҚУРБОНОВА,
блогер:

— Сайловлар бу йил умуман бошқача бўлиши керак. Буни халқ ҳам, ҳукумат ҳам ҳис қиляпти. Парламентга “янги қон” керак, деяпти ҳар икки томон ҳам. Президентимизнинг 2017 йил 12 июлда парламент аъзолари билан учрашувида айтган чақириқларини бир эсланг: бу даъватларни биров тушунди, биров йўқ. Тўғри, нутқдаги барча топшириқ адо этилди. Аммо шахсий ташаббусларга, келганда депутатларнинг жуда оз қисми “уйғонди” ва халқ вакили ўзи нима қилиши керак бўлса, ўшани бажаришга киришди. Лекин аксарияти ташаббус кўрсатишга иккилана-иккилана ўз мандатининг мана якунига ҳам етиб келмоқда.

Ҳозир ислохотларнинг янада чуқурлашган, интеграллашган тўлқини арафасида турибмиз. Осон бўлмаслиги аниқ. Аммо ривожланиш йўлида бошқача қаддам ташлаб бўлмаслигини барча ривожланган давлатлар тажрибаси айтиб турибди. Бизда иқтисодий мерос муаммолар узил-кесил ечилмас экан, одамлар ҳаётида

ўзгаришларни тезда сезмайди. Одамлар энг камида янги парламент орқали ижро ҳокимиятини саволга тутишни истайди. Энди Ўзбекистон фуқаролари ҳам оддий эмас, улар талабчан. Халқ ноиблари ижро ҳокимиятини муайян нуқталарда халққа ён босишга кўниктира оладиган, ҳисобдорликдан ҳайиқадиған ва тийилтирадиган даражада уқувли, дипломат ва билимли бўлиши керак.

“Миллий тикланиш” байроғи остида бирлашаётганлар ҳам нафақат гуманитар фанлар билимдони, балки етарли иқтисодий билимга эга бўлиши фойдадан ҳоли эмас. Партиялар номзодлар рўйхатини тузаётганда мана шу жиҳатлар инobatта олинишини истардим. Партия раҳбари Алишер Қодиров баёнотида тақрор айтганидек, “олдин сифатли овқат, кейин бошқа масалалар”, яъни олдин иқтисодиёт, кейин сиёсат.

Очиқ айтаман, аввалги сайловларда кечгача тасвирга олиш ишлари билан банд бўлиб, ўз сайлов участкамга ҳам бора олмаганим. Қанчалик уят бўлмасин, ҳалигача ўз депутатимни танимайман. Буни аниқлаш осонку-я, лекин ҳаммага ўхшаб “менга бундан нима фойда?” деган ярашиқли ва ярашиқсиз баҳонам бор. Лекин бу сафар бошқача бўлишини истайман ва ўзим ҳам

энди сайлов кампанияси ишини кузатиб бормоқчиман, учрашуларда қатнашмоқчиман.

Парламентда аёллар овозининг кўпроқ бўлишини истайман. Чунки аёллар халқнинг дардини чуқур ҳис қилади. Буни давлат раҳбари ҳам таъкидлади.

Ўтган ҳафта Вашингтонда Капитолий олдида бўлдим. Бу ерда одамлар сиёсий фаол эканлигини ўз кўзим билан кўрдим. Бўйнида у ёки бу шататдан сайланган Вакиллар палатаси аъзоси ёки сенаторнинг чақириқларини осиб олган. Эҳтимол, ҳақ эвазига қилар?..

Конгресс икки палатадан Вакиллар палатаси ва Сенатдан иборат. Вакиллар палатасининг 435 нафар аъзоси ҳар 2 йилда сайланади. Ҳар бир штатдан икки нафардан сенатор 6 йилга сайланади, лекин уларнинг учдан бир қисми ҳар икки йилда бир марта ротация кўринишида қайта сайланиши шарт. Улар мана шундай рақобат шароитида ишлайди.

Албатта, бизда бошқа қонун, бошқа муҳит ва бошқа қойдалар ишлайди. Лекин сайловолди жараёнлар, кампанияларни ташкил қилишда таъсирчан воситаларни ўрганишимиз албатта, шарт.

Мухторбек АБДУЛЛАЕВ
тайёрлади.

Лойиҳанинг дастлабки иштирокчиларига куйдагича савол билан мурожаат қилдик:
замон янгича, устига-устак депутатлар сайлови ҳам яқин, шундай шароитда сиёсий партиялар қандай фаолият юритиши керак? Сиз уларнинг қандай бўлишини истар эдингиз?

Газетамиз билан ҳамкорлик қилишни истовчи блогерлар ҳамда ижтимоий тармоқлардаги фаол журналистларга таҳририятимиз эшиги ҳамиша очиқ.

Аҳоли турмуш тарзи, маданияти, урф-одатлари ҳақида ҳолис тасаввур, аввало, бозорларда шаклланади. Юртимизда бундай масканларни обод қилиш, сотувчи ва харидорларга қулайлик яратиш борасида кенг қўламли ишлар олиб борилмоқда...

Сўнги вақтда ижтимоий тармоқларда катта муҳокамаларга сабаб бўлаётган вазиятнинг ўрганиш мақсадида "Қўйлик

деҳқон бозори" расталарини оралаб, у ердаги айрим сотувчи аёллар билан яқиндан танишиб, фикр-мулоҳазаларини қоғозга туширдик.

Авалло, шунга айтиб ўтиш керакки, бозорнинг ичкарисиди ҳам, ташқарисиди ҳам фаолият юритаётган савдогарларнинг 60-70 фоизини аёллар ташкил қилмоқда (ҳатто шундай расталар ҳам борки, у ердан эркак зотини тополмай-

сиз). Шунинг ўзи ҳам масала нечоғлик муҳим эканлигини кўрсатади. "Бозорчи" аёллар билан гаплашар эканмиз, баъзилари қимтиниб, баъзилари хавотирда, баъзилари ҳайрон бўлиб, "фикримиз нима учун керак", дея сўрашди.

Этироф этиш керакки, "бозорчи" аёлларнинг дарди, ўзлари кўтарган катта юклардан ҳам оғирроқ. Ҳар бирининг ўз дунёқариши, фикри бор. Баъзи аёлларнинг

қўлида Тоҳир Маликнинг сайланмаси, баъзиларида диний китобларни кўрдик. Фикрлаш даражаси ҳам ўқимишли, олий маълумотли аёллардан қолишмайди. Муҳими, замон билан ҳамнафас. Фақат тирикчилик важи баъзи аёлларни бироз қийнаб қўйган, баъзилари ҳатто аёл — нозик ҳилқат вакили эканини унутишга мажбур бўлганга ўхшайди.

Уларнинг фикрлари билан танишамиз.

"БОЗОРЧИ" АЁЛЛАР НИМА ДЕЙДИ?..

Умида ИСМОИЛОВА:

— Асли Олтиариқданман. Маълумотим ўрта махсус. Олдин бир ташкилотда ҳисобчи бўлиб ишлаганман. Икки фарзандим шартнома асосида ўқишга киргандан кейин бозорга чиқишга мажбур бўлдим. Чунки ойлигим уларнинг шартнома пулини тўлашга етмас эди. Бозорга чиқиб савдо қилаётганимга бир ярим йил бўляпти.

Бозорларда қулай, эмин-эркин савдо қилишимиз учун барча шароит яратилган. Лекин шундай бўлса-да, бозор иши осон эмас: тонг саҳардан туриб, улгуржи бозорга бориш, "эпчиллик" билан мол олиш керак. Савдонинг ҳам ўз сир-асрорлари бор. Турли одам билан муомала қилишга тўғри келади. Қолаверса, ёзнинг жазирамасида кўёш нури тиги остида савдо қилишнинг ўзи бўлмайди. Маҳсулотларни тезроқ сотмаса, айниб қолиши мумкин.

Бўш вақтимда газета-журнал ўқийман. Дунё хабарларидан воқиф бўлиш учун Интернетдаги янгиликлар сайтига кираман...

Зиёда МУҲИДДИНОВА:

— Бозорда савдо қилаётганимга ўн беш йилдан ошди. Онам ҳам бозорда савдогар бўлган. Фарзандларим юқори синфда ўқийди. Уларнинг репетиториға пул топишим керак. Ҳозир ўқув курслари нархи анча баланд. Бироқ баъзан бозор билан бўлиб, уларнинг тарбиясига доим ҳам вақт ажратолмаётганимга ачиниб кетаман. Лекин келажақда улардан умидим катта.

Охириги ўқиётган китобим, мана кўриб турганингиздек, — Тоҳир Маликнинг "Танланган асарлари". Радиоузелдан шеър ва ҳадислардан намуналар эшиттирилиши борасидаги фикрга унчалик қўшилмайман. Чунки бу мижоз билан мулоқот қилишимизга ҳалақит беради. Лекин ишдан сўнг "бозорчи" аёллар учун ҳафтада бир марта бўлса ҳам маданий хордик, маънавий-маърифий тадбирлар ташкил этилса, кўнгилдагидек иш бўларди. Бу ҳам бироз бўлса-да турмуш ташвишларидан чалғитишга хизмат қилади...

Улибека НУРЛИБЕКОВА:

— Халқимизда ўзганинг ҳақиға хиёнат қилмаслик, савдода ҳалоллик мезонларини бузмаслик ва энг муҳими, истеъмолчилар манфаатлари олий қадрият сифатида эъзоз-либ келинган.

Ўзимга келсак, бозорда ишлаётганимга йигирма йилдан ошган бўлса, турфа одам ва турли ҳолатга дуч келдим. Бозор гўёки кўп-кари майдониға ўхшайди. Улоқ кимга насиб қилса, ўша ютади. Шу ҳолат ҳам аёлларни ўз ҳақини айириб олишга, баъзан юзини сидириб, "бетгачопар" бўлишга мажбур қилмоқда. Лекин беш қўл баробар эмас. Ўзбек аёлларида андиша кучли. Кимнидир билмасдан хафа қилиб қўйса, кейин кечирим сўраши ҳам билади.

"Бозорчи" аёлларнинг маънавиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисидаги фикрларга қўшиламан. Мумтоз ашулаларимиз, Зулфияхоним шеърлари радиоузел орқали бутун бозор бўйлаб таралиб турса, албатта, жон деб тинглаган бўлардим.

Фикрлар турли-туман. Савдогар аёллар билан гаплаша туриб шунга билдикки, қалби олийжаноблик, аёллик иффати, иймон, виждон, меҳр тушунчаларига лиммо-лим. Бироқ турмушнинг оғир чиғирқлари, юрагидаги бу жавоҳирларни яширишга мажбур қилгани яққол кўриниб турибди.

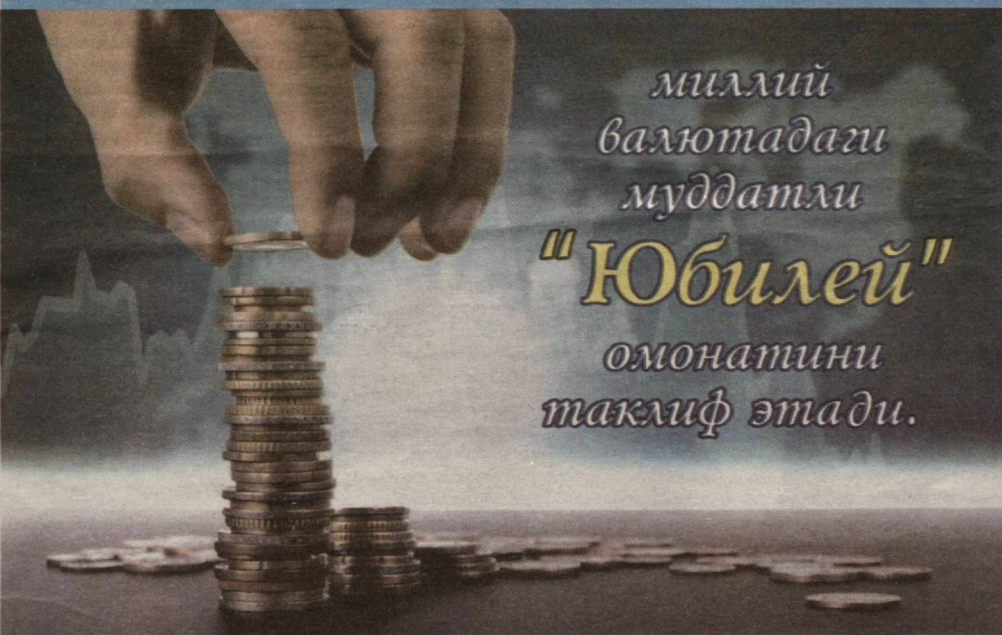
Мутасаддилар бу аёлларнинг дардини эшитиши, уларнинг муаммоларига ечим топиши, руҳий-психологик ёрдам кўрсатишини истаган бўлар эдик. Ахир шоирларимиз, аёлни гулга ўхшатишган. Агар у эътиборсиз қолса, нафақат сўлиб қолиши, балки чақиртиканакка айланиши муқаррар.

Лобар ХАЙРУЛЛАЕВА,
Республика Маънавият ва маърифат маркази тарғиботчиси

РЕКЛАМА

25 йил

QISHLOQQURILISHBANK

миллий
валютадаги
муддатли
"Юбилей"
омонатини
таклиф этади.

Омонатга маблағлар:

- 2019 йилнинг 2 августигача;
- 25 ойга қабул қилинади.

Омонатнинг юқори миқдори — 25 000 000 сўм.

Омонат фоизи — йиллик 22%. Ҳисобланган фоиз тўловлар ҳар ойда амалга оширилади.

"Қишлоқ Қурилиш банк" — фаровон ҳаётингиз хизматида!

ҚУЛФНИНГ КАЛИТИ ТОПИЛМАЯПТИ ЁКИ КАЛИТ ҚУЛФГА ТУШМАЯПТИ

ГЕНДЕР ТЕНГЛИГИ МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАРИМИЗГА НАҚАДАР МОС ВА ХОС?

Одамнинг бир кунда "таниқли" бўлиб қолиши ёки айтайлик, "эл оғзи га тушиши" учун бугун жуда кўп нарса керак эмас: ё ажралиш учун ариза бериш ёки ақл бовар қилмайдиган бир бемазагарчилик — ўғрилиқми, туғиб боласини ташлаб кетишимиз, ҳеч қурса, йўлтўсарлик қилишнинг ўзи етарли. Шунда сен билан ҳамма қизиқади, телевизорга чиқасан, изингдан раислар юриб, илтимос қилади. Шу боис ҳам биз қайнона-келин можароси, яна-да аниқроқ қилиб айтганда, ажралишлар ҳақидаги бир-бирдан эҳтиросли, "теша тегмаган" олди-қочдиларга бой кўрсатувларга эътибор қаратадиган бўлиб қолдик. Одам зотининг шунчалик абгор ҳолга келганини кўриш кимгадир завқли, яна ким учундир оламли. Наҳотки, бой аъёнларга эга бўлган, ўтмиши билан оғиз тўлдириб мақтанадиган ўзбек халқи шундай ҳолга тушди? Ахир бизнинг қадриятларимизда уйдаги гап кўчага чиқиши уят ҳисобланган-ку! Осмон узилиб тушганда ҳам ҳар қандай муаммо оила даврасида, нари борса қариндошлар иштирокида ҳал қилинган-ку? Майли, кимнингдир бамаъни оиласи ёки дардини тинглайдиган яқинлари йўқ ҳам дейлик, аммо шундай "кўрсатув"ларнинг таъсири нечоғлик бўлаяпти? Дунёни бошга кўтариб, эфир орқали айхоҳаннос солиши жараёнда қандай таъсир қилаяпти?..

**ДАЛИЛЛАР
КўРСАТАЯПТИКИ, САМАРА —
ТЕСКАРИ. ДЕМАК,
ҚУЛФНИНГ КАЛИТИ
ТОПИЛМАЯПТИ ЁКИ КАЛИТ
ҚУЛФГА ТУШМАЯПТИ.**

Гап шу ҳақда кетар экан, кўнгилдан икки мулоҳаза кечади. Биринчиси: "буғдой экиб, арпа ўраман, деманг".

Маълумки, оила, никоҳ, унга боғлиқ можаролар бир кунда пайдо бўлиб қолмайди. Бугун кўпчиликнинг бошини қотираётган дард анча олдин палак отган бўлади, шунинг учун ажралишлар статистикасини дастак қилиб олиб, уни қамайтириш ҳақида жон куйдириш олманинг шохидан шафтоли олишга интилишдек гап.

Иккинчиси, буюк ёзувчи ва гуманистнинг машҳур асаридидаги гаплар ёдга тушади: "Бахтли оилалар бир-бирига ўхшайди, бахтсиз оилалар эса ҳар бири ўзича бахтсиздир". Муҳокама марказига қўйилган бахтсизликларнинг ҳар бири ўз илдизига эгаки, уни фақат яккама-якка ёндашув билан ечиш мумкин. Агар ажралишларнинг арифметикаси ёки математикасини топилганда эди, шунча тоифаларни бир хонага қамаб, ўша формула ёрдамида масалага ечим топилган бўларди.

Шунинг учун бу борада жамоатчиликнинг диққатини тортиб, дод солишдан наф кам, балки тескари таъсир этади. Айтайлик, қайнонага билмай қаттиқ гапириб қўйиб, хижолат бўлиб, ўзини қийнаб юрган келин, бизнинг "тарбиявий" кўрсатувиимизда қайнона билан тенг ёқалашган бошқа келин на-

мойиш қилинган ёки шундай гап бўлган, бирдан "сергак тортиб": "бекор ўзимни қийнаб юрган эканман, бошқалар қайнонасини урар экан ҳам" деган хулосага бормаидими?

Шу ўринда ўша қайроқдек савол кўндаланг бўлади: хўш, унақада, масаланинг ечими қаерда? Албатта, дабдурустдан жойиз жавоб бериш қийин, аммо неча йиллардан буён синовдан ўтган қадриятларимизга мурожаат қилиш мушкулни оsonлаштиради, деб ўйлаймиз.

"Хўш (яна), ота-боболаримиз шу ўринда қандай йўл тутган, умуман, ажралишларга муносабат қандай бўлган?". Дангал гап шуки, бундай ҳолат айнаи фожиа сифатида қабул қилинган. Ахир, муқаддас китобимизда никоҳ бузилса, арши-аъло ҳам титроққа тушади, деб беҳудага айтилмаган-да.

Оила бузилишини "уйи синган", ҳатто "уйи куйган" каби иборалар билан аташган. Никоҳидан ажралган эркак ҳам, аёл ҳам жамиятда бутунлай маъқеини йўқотган, унга юқумли касалга қарагандак, кўча-қуйда дуч келиб қолса, четга туғлаб, "ўзидан келган бало ўзи билан кетсин" дея тазарру билдиришган. Тўй-маъракаларда уларга хизмат ҳам буюрилмаган, хусусан, никоҳи бузилган аёлнинг пойи-қадами янги тушаётган келиннинг ўрин-кўрпасига тегишига йўл қўйилмаган, ҳатто хонасига кириши мумкин бўлмаган.

Никоҳ муқаддаслигини таъминлаш учун баъзан шафқатсиз чоралар кўрилгани ҳам тарих инкор этмайди (масалан, томонларга жуда катта жарима ёки тан жазоси қўллаш сингари). Бундай ҳоллар жамиятнинг амал қилиши лозим бўлган тартиблари ҳисобланган ва ҳамма шу руҳда тарбияланган. Шунингдек, оилаларнинг бузилиб кетишига сабабчи бўлган кишилар ҳам шафқатсиз лаянатланган, яъни, бундай ҳолат етарлича баҳосини олган ва шу туғайли ҳам ажралишлар деярли учрамаган.

Шу ўринда "бундай ҳолларда инсон ҳуқуқлари чекланмайдими? Турмуш дўзахга айланиб қолмайдими?" деган

ҳақли савол пайдо бўлиши мумкин.

Ўринли мулоҳаза.

Замонавий тараққиётда эркак-аёл тенглиги (уни халқаро категория сифатида "Гендер муносабатлари" деб ном ҳам қўйиб олишган) оила ҳуқуқи, дахлсизлиги, шахсий эркинлик сингари меъёрлар кафолатланган, ҳатто бу масалалар билан шуғулланадиган йирик тузилмалар пайдо бўлган. (Шу ўринда бир гап: бундай халқаро меъёрларни қўллашда миллий руҳиятдан келиб чиқиб ёндашган маъқул, негаки, ўша тартибларни қоида сифатида киритиб қўйилган камиди бошқа дин вакиллари, ҳатто "Европача эркин ахлоқ"ни тарғиб қилувчилардир).

Юқоридаги саволга жавоб қайтариш учун масалани чигаллаштирмай, энг жўн йўлдан борайлик. Аввало, оила эркин, икки томоннинг бутунлай розилиги билан пайдо бўлишини ёдда тутайлик. Демак, ишқал юзага келдими, бу икки томоннинг муаммоси. Энди масаланинг моҳиятини учинчи тарафнинг аралашуви ташкил қилади: бу жараён фойдага ишлайдими, зарарга? Гап шунда. Муаммонинг илдизини ана шу нуқтадан излаш лозим. Учунчи тараф аралашдими, демак, у оиланинг ички сирини доирасидан чиқиб, ижтимоий моҳият касб этди, энди масалага ечим топиши шарт, бўлмаса, аралашмаган маъқул.

Аслида, кўпларнинг бошини қотириб келаётган муаммонинг калити шу жойда. Бу ташқи томондан қараганда унчалик ҳам қийин номуш эмасдек туюлади, икки томон аразини орқага ташлаб, келишиб кетса бўлди. Уни кўпиртириш, экранга олиб чиқиш, тўғараклар ташкил қилиб, "сарийшта келин"лар тайёрлаш ҳам шарт эмас, бу ўйлаб топилган эрмакларга ҳожат ҳам қолмайди. Афсуски, шундай бўлмапти. Бу айтишгагина оson. Балки "жамоатчилик аралашуви" масалани чигаллаштириб юбораётгандир. Ёки "Эру хотиннинг уруши — доқа рўмоннинг қуриши" деган мақоллар эскирдими?

Масаланинг жўнлиги бир мисол.

Яқин танишимиз, оила борасида анча консерватив қарашга эга зиёли киши ўз бошидан ўтган бир воқеани айтиб берганди. "Илмдаги устозим кенжа ўғлига қизимни сўради. Ёшлар ҳам келишиб қўйган экан, тўй ҳам бўлди. Янги оила яхши яшаб кетди, фарзандли ҳам бўлишди. На-бираним икки ёшга тўлмасдан устоз ҳам бандалик қилиб кетди (афсуски, хотини анча олдин дунёни тарк этганди).

Нима бўлди-ю, бир куни қизим тап тортмай ҳузуримга кириб, "ота, ажра-ламан, жонимга тегиб кетди" дейди, кўз ёшини тия олмай увиллаб йиғлайди. Устимдан совуқ сув куйгандек сесканиб кетдим. "Қизим, сен мени тириклай ўлдирмоқчимисан", десам ҳам кўнмайди, "ўртада фарзандинг бор", десам, "ўзим боқаман", дейди. Хуллас, у десам, бу дейди, ҳеч муромага келадиган эмас. "Кечаги бир парча эт, менга шунча даҳмаза олиб келадими?" деб ўйлайдими-да, кўзимни чирт юмиб, "мен сени қайтиб келмас қилиб узатганман, ўша даргоҳдан ўлигинг чиқади", деб юбордим. Кувёни чақиртириб, гаплашдим-да, бирга уйига жўнатдим. Онаси хабарлашиб турди. Бир-икки кун тупроқлаб юришди. Йўқ, Худога шукур, яшаб кетишди. Ҳозир учта фарзанди бор, оила тинч".

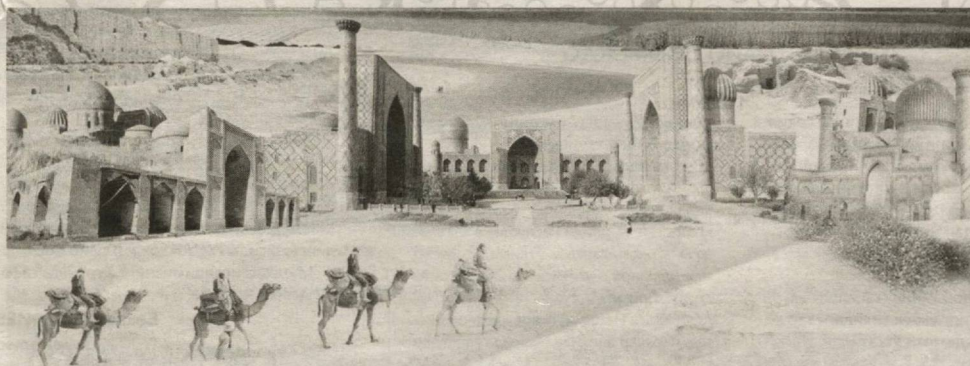
Қаранг, ҳаёт мана бундай хусусий, "ноилмий" ёндашувларни ҳам оқлайди. Аслида, бундай йўл ҳам қадриятларимизнинг исботланган усули. Доим ҳам панд-насихат, гап қувишлар иш бера-вермаслиги айнаи ҳақиқат.

(Давоми келгуси сонда)

**Хаким
САТТОРИЙ,
Ўзбекистон
ёзувчилар
уюшмаси
аъзоси**

ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАР СИФАТИНИ ЖАҲОН СТАНДАРТЛАРИ ДАРАЖАСИГА КЎТАРИШ КЕРАК

Сўнги йилларда мамлакатимизда илмий-тадқиқот фаолияти самарадорлигини ошириш, илм-фан ютуқлари, инновацион ишланмаларни ишлаб чиқаришга кенг татбиқ қилиш, ижтимоий-иқтисодий ривожланиш, жамиятни ҳар жиҳатдан янгилашда фаннинг ролини кучайтиришга катта эътибор қаратилмоқда. Чунки таълим ва фанни ривожлантирмасдан туриб кўзланган маррага эришиш, илғор мамлакатлар қаторидан ўрин олишининг иложи йўқ...

Тўғри, ўзбек фанининг ютуқ ва камчиликларини, бугунги ҳолатини белгилаб берган омиллар орасида совет тузуми, унинг сўнги даврида юзага келган инқирознинг ҳам роли бор. Аммо замонавий ривожланишнинг жадал суръатларини инobatга олсак, ўтган қарийб ўттиз йиллик давр миллий фан ўз йўлини белгилаб олиши учун етарли муҳлат эди.

Масалан, Жанубий Кореяда ХХ асрнинг 50-йиллари саводсизликини тугатиш бўйича тадбирлар бошланди ва 1960 йилга келиб корейслар оммавий саводли бўлди. Орадан йигирма йил ўтиб эса ушбу мамлакат юксак иқтисодий ютуқларга эришди, замонавий фан ва қудратли sanoatни яратди. Шундан сўнг бу ерда sanoatлаштиришнинг янада юқори bosқичига ўтиш учун ҳаракат бошланди, фан ютуқлари ва илғор технологияларга асосланган соҳалар ривожлантирилди. Янги технологияларни яратувчи ишлаб чиқариш ва технологик парklar ташкил қилинди. Хуллас, Жанубий Корея бир авлод кўз ўнгида қолоқ аграр мамлакатдан фан ва замонавий технологиялардан юксак ривожланган дуненинг етакчи мамлакатларидан бирига айланди...

Шундан келиб чиқиб, биз дуч келиб турган бугунги муаммоларнинг аксарияти мустақилликнинг дастлабки чорак асри давомида танлаган йўлимизга, ҳоқимиятга келган бошқарув элитасига, таълим ва илм-фанга nisбатан жамиятда шакланган писандсизлик, бефарқлик ҳолатига кўпроқ даражада боғлиқ бўлиди, деб айтиш мумкин.

Бу даврда Ўзбекистонда шакланган кучли давлат тизими ва бошқарув шакли бир томондан, дастлабки йилларда кўплаб долзарб муаммоларни тезкор ҳал қилиш, жамиятда барқарорликни сақлаб туриш имконини берди. Аммо бошқа томондан, мамлакат катта ютуқларга эришганини таъкидлаш, халқ фаровонлигини ошириш, жамиятни демократизациялаш, ўзини ўзи бошқаришга ўтиши ҳақида умумий гаплар билан чекланиш, мавжуд ҳолатдан шуқронликни доимий тарғиб қилиш жамиятда фаоллик ва ташаббускорлик руҳини сўндирди. Аср охиридаги демократик жараёнлар аста-секин барҳам топиб борди. Бу ҳол бошқарув тизимининг барча bosқичида коррупция, таниш-билишлик каби иллатларнинг кучайишига олиб келди. Амалдорлар, ҳуқуқни ҳимоя қилиш тизими вакилларида халқдан ажралганик, ундан ўзини устун қўйиш, оддий халққа nisбатан писандсизлик психологияси шаклланди.

Оқибатда бошқарув тизимида ватанпарвар, ташаббускор ва масъулиятли шахсларнинг шаклланиши учун имконият доираси тобора қисқарди. Бошқарувнинг бир қатор, айниқса, ўрта ва куйи бўғинларида фақат юқоридан берилган буирўқни бажаришни ўзининг ягона вази-

фаси, деб биладиган ташаббуссиз ва лоқайд амалдорлар қатлами шаклланди. Муҳим лавозимларга ўзларининг яқинларини тайинлаган бу амалдорлар протекционизм, уруғ-аймоқчилик, коррупция каби иллатларнинг кенг тарқалиши учун имконият яратди. Давлат хизматчиларининг ўз фаолиятида амал қилиши лозим бўлган одоб-ахлоқ қоидаларига амал қилмаслиги, бунинг устидан лозим даражада назоратнинг йўқлиги давлат хизмати соҳасида суистеъмолик ва коррупция ҳолатлари келиб чиқишининг асосий сабабларидан бўлди. Зеро, мамлакат тараққиётига салбий таъсир қилувчи иллатлардан бири — коррупциядир.

Шу ўринда айтиш жоиз, ХХ аср охири — ХХI аср бошларида юз берган сиёсий жараёнларнинг бевосита иштирокчиси бўлган бир қатор собиқ раҳбарлар сўнги пайтларда матбуотда ўз хотираларини баён қилиб, жамиятда маълум бир фикрни шакллантиришга, ўзларини оқлашга ҳаракат қилмоқдалар. Бундай ҳол тарих учун аниқлик эмас. Аслида бу жараёнлар чуқур илмий ва ҳолис таҳлилини талаб қилади. Бундай тадқиқот фақат ўтмишни баҳолаш учунгина эмас, кечаги хатоларни такрорламаслик, бугунги англаш ва келажакка тўғри йўлни танлаш учун ҳам жуда зарур. Зеро, ҳаққоний тарих ҳатто, унинг айрим ақиқатлари ўта аччиқ бўлса-да, миллий онгининг юксалишига, миллиятнинг жипслашувига хизмат қилади, ватанпарварлик ва Ватанга садоқат ҳисларини шакллантиради.

Шунинг учун Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан бошланган ислохотларда ижтимоий-гуманитар фанлар, хусусан, Ўзбекистон тарихига жуда катта эътибор қаратилмоқда. Бу, албатта, бежиз эмас. Чунки советлар даврида коммунистик мафкурага, мустақилликнинг дастлабки чорак асрида эса ҳоқимият манфаатларига хизмат қилишга мажбур бўлган ва шунга қўнқикан ижтимоий фанларда бугун амалга оширилаётган бир қатор илмий тадқиқотлар савияси кечаги кун даражасида қолиб кетмоқда. 2017–2018 йиллари фалсафа доктори илмий даражасида тасдиқланганлар тўғрисида маълумотга эътибор қаратсак, масалан, иқтисодий фанлар соҳасида, юқориде айтиб ўтилган муаммоларнинг сабабини ўрганишга, бу ҳолатдан чиқиш йўллари излашга қаратилган мавзуларни учратмайсиз. Аксарияти “Сут йўналишидаги қорамолчилик тармоғини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари”, “Агросервисни ривожлантириш асосида қорамолчилик маҳсулотларининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш” каби муаммолар билан чекланган, илмий ҳулосалар, уларнинг амалий аҳамияти ҳам шунга яраша. Ваҳоланки, бугун айнан иқтисодиёт соҳасида чуқур илмий тадқиқотлар ўта долзарб бўлиб қолмоқда.

Худди шунингдек, тарих фанлари бўйича илмий даражада тасдиқланган олимларнинг илмий ишларида ҳам мустақилликнинг ўтган чорак асри муаммоларини тадқиқ қилишга қаратилган мавзуларни учратмайсиз. Уларда ҳам тадқиқотларнинг катта қисми “Ўзбекистонда ипакчиликнинг аҳволи ва трансформация жараёни (1965–1991 йиллар)”, “Ўзбекистонда имконияти чекланган шахсларни ҳимоя қилиш сиёсати (1991–2014 йиллар)” каби тор мавзу ва шу даражадаги илмий ҳулосалар билан чекланади.

Бунинг бир қанча сабаблари бор, албатта. Хусусан, мустақилликнинг чорак асри давомида жамиятдаги бир қатор долзарб муаммоларни ҳолис илмий ўрганишга кўйилган норасмий таъқиқ илмий ишлар мазмунига салбий таъсир кўрсатди. Бир қатор тадқиқотчилар ва уларнинг илмий раҳбарлари орасида “муаммоли” мавзуларни четлаб ўтиш, “бетараф” мавзуларни танлаш одат тусига кириб борди. Бу эса, ўз навбатида, тадқиқот мавзуларининг торайишига, илмий ҳулосаларнинг сиёсий конъюнктурага мослаштирилиб, соддалаштирилиши ва ҳатто, сохталаштирилишига олиб келди.

Фанимизни бундай ҳолатдан чиқаришнинг йўлларида бири сифатида профессор Д.Матрасулов “докторлик диссертацияларини (айниқса, табиий ва техник мутахассисликлар бўйича) ёзишда аста-секин инглиз тилига ўтиш”ни таклиф қилмоқда. Бундай қадам, профессорнинг фикрича, олимларимиз илмий фаолияти натижаларининг жаҳон илмий-ахборот кенлигига кириб боришига кўмаклашади, уларни жаҳон илмий ҳамжамияти қабул қилади.

Олимнинг бу таклифи бир қараганда тўғридай туюлади. Аммо савол туғилади: фанни ислоҳ қилишдан, уни ривожлантиришдан мақсад нима? Олимларимиз илмий фаолияти натижаларини чет эллик олимлар тан олиши асосий мақсадми?

Фикримизча, фан, биринчи навбатда, Ўзбекистон тараққиётига, унинг муаммоларини ҳал қилишга хизмат қилиши лозим. Яъни, олимларимиз диссертацияларини инглиз тилида ҳимоя қилганда эмас, шу фан ёрдамида Ўзбекистон ўз тараққиётида кўзга кўринарли ютуқларга эришсагина фанимизни дунё тан олади.

Масалан, Африка ва Осиёнинг бир қатор мамлакатларида инглиз (ёки француз) тили таълим ва фан тили ҳисобланади, умуми бу мамлакатлар иқтисодий жиҳатдан қолоқ бўлгани учун ҳам улар фани дунё миқёсида айтарили аҳамиятга эга эмас.

Муаммонинг бошқа томони ҳам бор. Агар таклиф қилинаётган ислохот натижасида Ўзбек тили фан соҳасидан сиқиб чиқарилса, у маийш тилга айланади қолади. Бу эса миллий тилни, кейин эса ўзликни йўқотиш сари ташланган биринчи катта қадам бўлади.

Кейинги йилларда мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотлар олимларимиз олдишга шу ислохотлар натижасида жамиятда юз бераётган туб ўзгаришларни таҳлил қилиш, жаҳон тажрибасини чуқур ўрганган ҳолда истиқболга мўлжалланган илмий прогнозлар ишлаб чиқиш вазифасини юклайди. Ҳозир иқтисодиётни ислоҳ қилиш, халқ фаровонлигини ошириш асосий вазифа бўлиб қолаётган бир пайтда, янги технологиялар, инновациялар яратишга хизмат қиладиган аниқ ва амалий фанларга эътибор катталиги табиий ҳол. Аммо замонавий жамиятда гуманитар фанларнинг инсон ҳаётида муҳим ўрин тутишини ҳам унутмаслик лозим. Зеро, бу фанлар, адабиёт ва санъат билан бирга жамиятда қадриятлар тизимини шакллантиради. Айрим қудратли давлатлар бутун дунёда ўзларига мос ягона маданий майдонни шакллантиришга уринаётган ҳозирги глобаллашув даврида бу жуда долзарблик касб этади. Чунки айнан қадриятлар тизимида миллиятнинг тарихи, ўзига хос ноёб хислатлари, орзу-умидлари ўз аксини топади ва миллий қадриятларни асрай олган миллиятгина ўзлигини сақлаб қолади.

Бугун барча соҳалар сингари фанда ҳам катта ўзгаришлар, ислохотлар бошланди. Аслида илм-фан ўзгараётган жамиятда унга мослашиш эмас, шу ўзгаришларнинг яловбардори бўлиши, жамиятни жадал олға ҳаракатлантирувчи илғор кучга айланиши лозим. Бунинг учун эса илмий тадқиқотлар сифатини жаҳон стандартлари даражасига кўтариш, илмий ишлар натижаси фан эмас, жамият учун долзарб ва фойдали бўлишига эришиш талаб қилинади.

**Шўхрат ЭРҒАШЕВ,
ЎзР Фанлар академияси
Тарих институти катта
илмий ходими,
тарих фанлари
номзоди**

Республика Маънавият ва маърифат маркази ҳамда вилоят ҳокимлиги таъаббуси билан бир ғуруҳ мутахассислар шу кунларда буюқ ватандошимиз Абул Муин ан-Насафий илмий меросини ўрганиш бўйича Туркияда бўлиб турибди.

Буюқ ватандошимиз Абул Муин ан-Насафий калом илми алломаси, фақиҳ ва усулётчи олим сифатида кенг шuhrат қозонган, асарлари дунё миқёсида маълум ва машhur бўлган. Мисол учун, "Баҳрул калом" асарининг қимматли қўлёзмаларидан бири Дубайдаги Жумъа ал-Можид номли маданият ва мерос марказида, иккинчиси Дамашқдаги аз-Зоҳирия кутубхонаси қўлёзмалар бўлимида, учинчиси Бағдоддаги "Мактабат ал-авқоф-да" да, тўртинчиси Қоҳирадаги машhur "Дорул-кутуб" қўлёзмалар бўлимида сақланади. Ушбу қўлёзманинг оддий хатда кўчирилган бошқа бир нусхаси Искандариянинг (Миср) "Мактабат ал-баладийа" номли кутубхонасидан жой олган.

Насафий асарлари намуналарини Туркиядан ҳам топиш мумкин. Жумладан, "Қасид ал-қавоид фи илм ал-ақоид" асарининг бир қўлёзма нусхаси Истанбул университети кутубхонасида, "Манохиж ал-аниматил фил-фуруъ" китоби нусхаси эса Истанбулдаги "Лолалий" кутубхонасида сақланади, кўплаб китоблари турк тилига ўғирилган, ўқувчилар эътиборига ҳавола этилган.

МУТАХАССИСЛАРИМИЗ ТУРКИЯДА

Абул Муин Насафий илмий мероси бўйича
изланиш олиб бормоқда

Ўртимиз мутахассисларининг Туркияга сафари бундан минг йил олдин ҳам жаҳолатга қарши маърифат билан курашган аллома илмий мероси бўйича изланишлар олиб бориш, асарлари қўлёзмалари билан танишиш, улардан нусха олиш, харид қилиш ҳамда келгусида ҳамкорлик масалаларига қаратилди.

Тадбирда алломанинг "Табсират ал-адилла" асарининг ўзбек тилидаги таржумаси нашри тақдимоти ўтказилди. Ишти-

рокчилар университетнинг қўлёзмалар фонди билан танишишди.

— Бу ердаги мавжуд манбалар рақамлаштирилган, электрон базаси, қўлёзмалардан фойдаланишнинг барча имконияти яратилган, — дейди Республика Маънавият ва маърифат маркази бўлим мудири Эргаш Даминов. — Менга маъкул жиҳати, аждодларимиз, хусусан, имом Мотуридий ва Абул Муин Насафий асарларига оид илмий тадқиқотлар алоҳида бўлимда сақланар экан.

Шундан сўн Анқарадаги Туркия Стратегик тафаккур институтида "Тафаккур дунёсининг мезмори: Абул Муин Насафий" мавзuida давра суҳбати ташкил қилинди.

Унда Республика Маънавият ва маърифат маркази бўлим мудири, исломшуно олим Эргаш Даминов, Ўзбекистон халқаро ислом академияси доценти Саидмухтор Оқилов, Маънавият ва маърифат маркази Қашқадарё вилоят бўлими раҳбари Лола Саодатова, шунингдек, Туркиянинг Стратегик тафаккур институти директори Муҳаммед Саваҳ Кафкасвали, Диёнат ишлари собиқ мудири, профессор Меҳмет Гурмеш, Анқара университети профессори Сўнмез Кутлу ва бошқа мутахассислар Абул Муин ан-Насафий бой илмий-маънавий мероси нафақат ўз даври, балки бугунги кун учун ҳам муҳим аҳамиятга эга таълимот сифатида чуқур ўрганиш лозимлигини қайд этдилар. Икки давлат олимлари келажакда ҳамкорликда олиб борадиган тадқиқотлар келишиб олинди.

Делегация аъзолари Туркиянинг ISAM (Ислом тадқиқотлар маркази) кутубхонасида ҳам бўлиб, алломанинг асарлари, илмий тадқиқотлар билан танишдилар. Мавжуд асарлардан нусха олиш, харид қилиш юзасидан музокаралар олиб борилди. Мутахассисларимизнинг Туркияга сафари давом этмоқда.

Бекзод САЙФИЕВ,
журналист

ЭЪЛОН!

"FARG'ONA MULK SERVIS" МЧЖда бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган ёпиқ аукцион савдосига Фарғона вилояти ИИБнинг 18.07.2019 йилдаги №10/1-142-сонли буюртма хатига асосан техник носоз бўлган автотранспорт воситалари қўйилмоқда:

1. DAEWOO ESPERO рўсумли, давлат рақами: 40 402 VSF, 1996 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 10 500 000 сўм;
2. BA3 2106 рўсумли, давлат рақами: 40 303 VSF, 1993 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 337 500 сўм;
3. BA3 21061 рўсумли, давлат рақами: 40 212 VSF, 1992 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 337 500 сўм;
4. BA3 21051 рўсумли, давлат рақами: 40 220 VSF, 1988 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 010 250 сўм;
5. GA3-53073 рўсумли, давлат рақами: 40 280 VSF, 1992 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 8 330 000 сўм;
6. GA3-31029 рўсумли, давлат рақами: 40 359 VSF, 1992 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 550 000 сўм;
7. GM UZ DAMAS рўсумли, давлат рақами: 40 385 VSF, 1996 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 6 800 000 сўм;
8. "МИДИБУС" M249 рўсумли автобус, давлат рақами: 40 217 VSF, 1999 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 15 000 000 сўм;
9. GA3-31029 рўсумли, давлат рақами: 40 545 VSF, 1996 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 3 740 000 сўм;
10. GM UZ DAMAS рўсумли, давлат рақами: 40 514 VSF, 2002 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 7 150 000 сўм;
11. GA3-53073 рўсумли, давлат рақами: 40 321 VSF, 1992 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 8 000 000 сўм;
12. BA3 21063 рўсумли, давлат рақами: 40 354 VSF, 1986 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 337 500 сўм;
13. BA3-21061 рўсумли, давлат рақами: 40 357 VSF, 1990 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 337 500 сўм;
14. BA3-21099 рўсумли, давлат рақами: 40 366 VSF, 1996 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 3 995 000 сўм;
15. BA3-2108 рўсумли, давлат рақами: 40 467 VSF, 1993 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 3 187 500 сўм;
16. BA3-21063 рўсумли, давлат рақами: 40 371 VSF, 1993 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 337 500 сўм;
17. DOGAN рўсумли, давлат рақами: 40 382 VSF, 1993 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 550 000 сўм;
18. DAEWOO TICO рўсумли, давлат рақами: 40 389 VSF, 1992 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 800 000 сўм;
19. BA3-2108 рўсумли, давлат рақами: 40 397 VSF, 1993 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 868 750 сўм;

20. BA3-21099 рўсумли, давлат рақами: 40 408 VSF, 1993 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 3 400 000 сўм;
21. BA3-21074 рўсумли, давлат рақами: 40 409 VSF, 1993 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 3 700 000 сўм;
22. BA3-21061 рўсумли, давлат рақами: 40 413 VSF, 1990 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 337 500 сўм;
23. BA3-2109 рўсумли, давлат рақами: 40 417 VSF, 1993 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 975 000 сўм;
24. GM UZ TICO рўсумли, давлат рақами: 40 456 VSF, 1999 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 3 150 000 сўм;
25. DAEWOO TICO рўсумли, давлат рақами: 40 465 VSF, 1992 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 800 000 сўм;
26. OPEL VECTRA рўсумли, давлат рақами: 40 511 VSF, 1994 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 4 760 000 сўм;
27. BA3-21053 рўсумли, давлат рақами: 40 480 VSF, 1993 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 1 402 500 сўм;
28. BA3-21063 рўсумли, давлат рақами: 40 481 VSF, 1991 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 337 500 сўм;
29. GA3-310200 рўсумли, давлат рақами: 40 491 VSF, 1995 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 3 927 000 сўм;
30. UAZ-315101 рўсумли, давлат рақами: 40 562 VSF, 1987 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 200 000 сўм;
31. BA3-21063 рўсумли, давлат рақами: 40 498 VSF, 1983 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 2 337 500 сўм;
32. "OTAYOL" рўсумли автобус, давлат рақами: 40 428 VSF, 2003 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 7 500 000 сўм;
33. GA3-53A (цистерна) рўсумли, давлат рақами: 40 221 VSF, 1992 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 10 412 500 сўм;
34. OPEL рўсумли, давлат рақами: 40 188 VSF, 1994 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 6 545 000 сўм;
35. GM UZ NEXIA рўсумли, давлат рақами: 40 175 VSF, 1995 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 5 163 750 сўм;
36. MERCEDES BENZ 190 рўсумли, давлат рақами: 40 191 VSF, 1993 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 5 737 500 сўм;
37. VOLVO S80 рўсумли, давлат рақами: 40 120 VSF, 1999 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 9 193 100 сўм;
38. GM UZ NEXIA рўсумли, давлат рақами: 40 161 VSF, 1995 йилда ишлаб чиқарилган, бошланғич баҳоси — 5 163 750 сўм;

Ёпиқ аукцион савдоси 2019 йилнинг 26 август кунини соат 15:00да бўлиб ўтади. Ёпиқ аукцион савдосига Фарғона вилояти ИИБ ҳамда туман (шаҳар) тизимиде ишловчи ходимлардан талабнонамалар хабарнома чиққан кундан бошлаб, иш кунлари соат 10:00дан 16:00гача қабул қилинади. Талабнонамалар қабул қилишнинг охири мuddати: 2019 йил 23 август соат 16:00. Савдо ёғлиби деб топилган шахсга 10 (ўн) иш кунини ичиде сотувчи билан олди-сотди шартномаси тузиш мажбурияти юклатилади.

Талаборлар диққатига! Юқориде кўрсатилган автотранспорт воситалари 2019 йилнинг 26 август кунини савдоде сотилмаган тақдирде, тақрорий аукцион савдоси 2019 йилнинг 29 август ва 10, 19, 26 сентябр кунлари соат 15:00да бўлиб ўтишини олдиндан

маълум қиламиз. Тақрорий аукцион савдосига аризалар қабул қилиш аукцион савдоси бошланишидан бир кун олдин тўхтатилади.

Талаборлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фоиздан кам бўлмаган миқдорда гаров пулини келишув шартномасига асосан "FARG'ONA MULK SERVIS" МЧЖнинг ХАБ "Траст-банк" Фарғона филиалидаги қуйидаги ҳисоб-рақамига тўлашлари лозим:

Ҳ/Р: 2260 4000 6003 9634 2001. МФО: 01123. СТИР: 303 054 753.

Мурожаат учун манзил: Фарғона шаҳар, Соҳибқирон Темур кўчаси, 45-уй.

Тел: +99895-402-54-75 Гувохнома № 1894.

ЗЕЛЕНСКИЙ ПАРТИЯСИ САЙЛОВДА ЮҚОРИ НАТИЖАГА ЭРИШДИ

МДХ мамлакатлари бўйича мустақил эксперт Андрей Суздалцев Молия-Банк ассоциацияси (МБА)да "Бугунги иқтисодиёт" мавзuida ўтказилган суҳбатда Украина Радасига бўлиб ўтаётган сайловлар бўйича ўз фикрини билдирди, деб ёзмоқда Reuters ахборот агентлиги.

— Тан олиш керак, Украина Президенти Владимир Зеленский ўз рейтинги билан инқирозни барқарорлаштирди ва жуда яхши натижа кўрсатмоқда, — деди Суздалцев. — Бу унинг партияси вакиллари сайловда кўп овоз тўплашига сабаб бўлди. Бундай натижага эришиш унинг учун катта ютуқдир.

Экспертнинг фикрича, Украина ҳукумати шакллантириш учун кураш ҳали давом этади. Мамлакатда янги сиёсий воқелик — парламент-президент ҳокимияти вужудга келди. Бундай вазиятда, энг аввало, ҳукуматга ким раҳбарлик қилиши муҳим аҳамиятга эга.

Аввалроқ "Слуга народа" ("Халқ хизматчиси") партияси етакчиси Дмитрий Разумников парламентда бошқарувчи коалицияни шакллантириш борасида режалар борлигини маълум қилган эди.

Айтиш жоиз, 21 июль куни ўтказилган сайлов натижаларига кўра 44,2 фоиз овоз тўплаган "Слуга народа" партияси етакчи бўлиб турибди.

ПУТИНГА ТАКЛИФНОМА КЕЛМАДИ

Польша Иккинчи жаҳон уруши бошланган кун муносабати билан ўтказилиши режалаштирилган хотира тадбирига НАТО, Европа Иттифоқи давлатлари, шунингдек, Беларусь Республикасидан вакиллар таклиф этган. Эътиборли жиҳати шундаки, Польшага ҳужум бошланган кунга 80 йил тўлиши муносабати билан ўтказила-

диган тадбирга Россия таклиф этилмаган. Бу ҳақда Польша Президенти матбот хизмати раҳбари РИА Новостига хабар берди.

Польша ҳукумати бош вазири ўринбосари Яцек Сасин тадбирга Германия канцлери Ангела Меркель таклиф қилин-

ганини тасдиқлади.

— Олдиндан бир нарсa дейишим қийин, лекин биз оптимист ҳисобланамиз, — деди Яцек Сасин Германия Федерал канцлерининг келиши ҳақидаги саволга. Бундан ташқари, Польша Президенти Анджей Дуда ушбу тад-

бирда АҚШ Президенти Дональд Трампни ҳам кўришни истаётганини айтган.

Иккинчи жаҳон уруши бошланган кун тадбири Польшада ҳар йили 1 сентябрь санасида Болтиқ денгизи бўйидаги Гданск порт шаҳрида соат 04:48да бошланади. Бундан 80 йил аввал Польша худуди айнан шу ердан бомбардимон қилинган.

Россия Федерацияси Президенти Владимир Путинга таклифнома жўнатилмагани шу йилнинг 20 мартида аён бўлган эди. Ушунда Польша Президенти администрацияси хотира тадбирини ўзаро яқин ҳамкорлик қилаётган мамлакатлар билан бирга нишонлаш режалаштирилаётганини билдирган.

ЭРОН ЁЛҒОНЧИМИ?

Эронда АҚШ фойдасига жосуслик қилганликда айбланган 17 кишига нисбатан суд ҳукми ўқилди. Уларнинг айримларга олий жазо берилган. Бу ҳақда Euronews хабар бермоқда.

Эрон Ахборот ва миллий хавфсизлик вазирлигининг террорчиликка қарши кураш департаменти директорининг айтишича, айбланувчи "агентлар" мамлакатнинг ҳаётий муҳим объектлари ҳақида маълумот тўплаш ва АҚШнинг Марказий разведка бошқармасида тайёргарликдан ўтганликда гумон қилинмоқда.

АҚШ Президенти Дональд Трамп бу хабарни инкор қилган. Ўзининг Twitterдаги саҳифасида "Бу шунчаки нима қилишни билмайдиган диний режимнинг навбатдаги ёлғон ташвиқоти", деб ёзган.

АҚШ давлат котиби Майкл Помпео "Fox news"га берган интервьюсида Эрон бундай ёлғон хабарларни биринчи марта тарқатмаётгани, Американинг учувчисиз қурилмасини уриб туширгани ҳақида, бир неча кун аввал эса танкерни ҳибса олганлиги, лекин буларнинг ҳаммасини инкор этаётганини айтди. Шу боис мен Эрондан келаётган хабарларга танқидий нуқтаи назар билан қарашни таклиф этаман, деди у.

РОССИЯ УКРАИНАДАГИ САЙЛОВ НАТИЖАЛАРИДАН ҚОНИҚМАДИ

Россия ташқи ишлар вазирлигида Украинадаги навбатдан ташқари парламент сайловлари "умидли овоз бериш" деб номлангани айтилади. Дипломатик ҳисоботда "воқеалар ривожини диққат билан кузатишда давом этиш" ва "Украина янги ҳукуматини қилган амалий ишларига асосан баҳолаш кераклиги" ҳақида ёзилган. Бу ҳақда "ru.euronews.com" сайти хабар берди.

Сиёсатшунос Дмитрий Орешкиннинг сайлов борасидаги фикри қуйидагича:

— Украинадаги сайлов расмий Москва учун бир қанча ёқимсиз "совға" ҳада қилди. Чунки Россия Виктор Медвечук ("Мухолиф платформа — Ҳаёт учун") тарафдори эди. Лекин натижа Москва кутганидек бўлмади. Мамлакатнинг амалдаги Президенти партияси парламентда кўп овозга эга бўлмоқда. Бу келажақда парламентда мухолиф кучларнинг таъсири камаяди, деганидир. Бундай ҳолатда Президент ўз сиёсатини кучли қаршиликсиз юритиши мумкин бўлади.

Мухторбек АБДУЛЛАЕВ
тайёрлади.

БРИТАНИЯДА

77-БОШ ВАЗИР САЙЛАНДИ

эълон қилинди, деб хабар беради "gazeta.ru".

Чоршанба куни амалдаги бош вазир Тереза Мэй ваколатларини топширганидан сўнг Жонсон мамлакат бош вазири бўлади. Ҳукуматнинг амалдаги бош вазирдан янгисига расман топширилиши чоршанба куни парламентсессиясидан сўнг бўлиб ўтади.

Ушбу лавозим учун Борис Жонсондан ташқари қиролликнинг амалдаги ташқи ишлар вазири Жереми Хант ҳам кураш олиб борди.

Мамлакатда ҳукмрон ҳисобланган консерваторлар партияси етакчилиги учун сайловларда Борис Жонсонга партиянинг 92 153 нафар вакили овоз берди. Жереми Хант эса 46 656та овоз тўплади.

Жонсоннинг бош вазирликка сайланганини қиролчица Елизавета II тасдиқласа, у янги лавозимга киришади.

"Биз Brexitни амалга оширамиз", — деди Жонсон сайловларда ғолиб бўлгани эълон қилинган.

Буюк Британия собиқ ташқи ишлар вазири ва Лондон шаҳрининг собиқ мэри Борис Жонсон Консерватив партиянинг янги етакчиси ва бош вазир лавозими учун сайловда ғолиб чиқди. Сайлов натижалари жонли эфирда

